TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Sayı : 20846
Tarih : 26.10.2026

52204

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih KACIR** tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Çiçek OTLU

İstanbul Milletvekili

Teleferik, telesiyej ve teleski gibi kablolu taşıma sistemleri, özellikle turizm bölgelerinde yaygın olarak kullanılmakta olup güvenli işletilmeleri için ruhsatlandırma, düzenli bakım ve zorunlu periyodik kontrollerin eksiksiz yapılması gerekmektedir.

TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası ve TMMOB Makina Mühendisleri Odası ortak hazırladıkları "Teleferik, Telesiyej, Teleski Gibi Kablolu Taşıma Sistemlerinin Güvenli Kullanımı İçin Ruhsatlandırılması ve Periyodik Muayenesi Eksiksiz Olarak Yapılmalıdır" başlıklı açıklamayı kamuoyu ile paylaşmışlardır. Açıklamaya göre;

Kablolu taşıma tesisleri, yüksek riskli mekanik ve elektromekanik sistemler içermeleri nedeniyle kurulum ve işletmeye alma aşamalarında ruhsatlandırılmalı; projelendirme, standartlara uygunluk, test ve kabul süreçleri eksiksiz tamamlanmadan faaliyete geçirilmemelidir.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın 23 Temmuz 2009 tarihli düzenlemesiyle, kablolu taşıma tesislerinin ruhsat aşamasındaki teknik denetim ve uygunluk değerlendirmesi için TMMOB Makina Mühendisleri Odası ve Elektrik Mühendisleri Odası yetkilendirilerek uzman, bağımsız ve tarafsız denetimin güçlendirilmesi amaçlanmıştır.

25 Nisan 2013 tarihli Yönetmelik ile insan taşımaya yönelik kablolu taşıma sistemlerinin en az yılda bir kez periyodik muayenesi zorunlu kılınmış; 1 Ocak 2027'de başlayacağı belirtilen akreditasyon zorunluluğuyla muayenelerin standartlaştırılması ve uluslararası kriterlere uygunluğunun sağlanması hedeflenmiştir.

Kablolu taşıma sistemlerinin tüm teknik bileşenlerinin düzenli olarak incelenmesini kapsayan periyodik muayeneler, can güvenliği açısından zorunludur. Ancak bazı işletmelerde bu muayenelerin geciktirilmesi veya ihmal edilmesi, sistem güvenliğini tehlikeye atarak ciddi kazalara ve can kayıplarına yol açabilecek riskler oluşturmaktadır.

Kamu güvenliğinin sağlanması için kablolu taşıma tesislerinde ruhsatlandırma, işletme, bakım ve denetim süreçleri bir bütün olarak yürütülmeli, işletmeciler gerekli bakım ve kontrolleri zamanında gerçekleştirerek mevzuata eksiksiz uymalıdır.

Yetkili kurumların denetimleri etkin ve sürekli yürütmesi, tespit edilen uygunsuzluklara gerekli yaptırımları uygulaması ve ilgili taraflar arasında koordinasyonun sağlanması, ihmallerin önlenmesi ve sistem güvenliği açısından büyük önem taşımaktadır.

Teleferik, telesiyej ve teleski gibi kablolu taşıma sistemlerinin güvenli işletilmesi için ruhsatlandırma, bakım, periyodik muayene ve kamusal denetim süreçlerinin eksiksiz ve etkin biçimde yürütülmesi gerekmektedir. Bu süreçlerin şeffaf ve izlenebilir olması, yapılan bakım ve kontrollerin kayıt altına alınarak raporlanması ve gerektiğinde kamuoyuyla paylaşılması hesap verebilirliği artıracaktır. Yetkili kurum ve kuruluşlar, tespit edilen uygunsuzluklara karşı gerekli yaptırımları uygulamalı, işletmeciler ise mevzuata uygun hareket ederek denetim ve bakım süreçlerini aksatmamalıdır. İnsan hayatını ve kamu güvenliğini doğrudan ilgilendiren bu tesislerde denetim, piyasa koşullarına bırakılmaması gereken kamusal bir sorumluluk olarak ele alınmalı, ilgili kurumlar arasında koordinasyon sağlanarak kullanıcı güvenliğini koruyacak önlemler kararlılıkla uygulanmalıdır.

Bu bağlamda;

1- Türkiye genelinde faaliyette bulunan teleferik, telesiyej ve teleski gibi kablolu taşıma tesislerinin sayısı kaçtır? Bu tesislerin illere ve işletmeci kuruluşlara göre dağılımı nasıldır?

2- İşletmede bulunan kablolu taşıma tesislerinin kaçının ruhsatlandırma ve teknik uygunluk süreçleri tamamlanmıştır?

3- Ruhsatı bulunmayan veya ruhsatlandırma süreçlerinde eksiklik tespit edilen tesis sayısı kaçtır?

4- Söz konusu tesislerin zorunlu periyodik muayenelerinin zamanında ve mevzuata uygun biçimde gerçekleştirilip gerçekleştirilmediği hangi kurumlar tarafından denetlenmektedir? Son beş yılda kaç tesiste denetim yapılmıştır?

5- Son beş yılda periyodik muayenesi yaptırılmayan, geciktirilen veya muayene sonucunda uygunsuzluk tespit edilen kablolu taşıma tesisi sayısı kaçtır? Bu tesisler hakkında hangi yaptırımlar uygulanmıştır?

6- Zorunlu periyodik muayenelerin zamanında yaptırılmadığı veya güvenlik açısından gerekli koşulların sağlanmadığı tespit edilen tesislerin faaliyetleri durdurulmakta mıdır?

7- Kablolu taşıma tesislerinin ruhsatlandırılması aşamasındaki teknik denetim ve uygunluk değerlendirmesi için TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası ile TMMOB Makina Mühendisleri Odası'na verilen yetkilendirme kapsamında, söz konusu odaların görev ve yetkilerinin uygulanmasına ilişkin Bakanlığınızca yürütülen değerlendirme çalışmaları nelerdir?

8- Bazı işletmelerde zorunlu periyodik muayenelerin zamanında yaptırılmadığı yönündeki tespitler hakkında Bakanlığınızca başlatılmış bir inceleme bulunmakta mıdır?

9- 1 Ocak 2027 itibarıyla uygulanacağı belirtilen akreditasyon zorunluluğu kapsamında hangi teknik kriterler, geçiş hükümleri ve denetim mekanizmaları öngörülmektedir? Mevcut tesislerin ve muayene kuruluşlarının bu yükümlülüğe uyum sağlaması için hangi hazırlıklar yapılmaktadır?

10- Kablolu taşıma tesislerinde gerçekleştirilen bakım, onarım, periyodik muayene ve teknik denetim raporlarının merkezi bir sistemde kayıt altına alınması ve izlenmesi yönünde bir çalışma bulunmakta mıdır? Bu kayıtların kamuoyunun erişimine açılması planlanmakta mıdır?

11- Kablolu taşıma tesislerinde tespit edilen teknik uygunsuzlukların giderilmesini sağlamak ve benzer kazaların önüne geçmek amacıyla işletmecilere yönelik yaptırımların güçlendirilmesi, denetimlerin sıklaştırılması ve kurumlar arası koordinasyonun artırılması için yeni bir düzenleme yapılması planlanmakta mıdır?